

یادداشت

محمد ولیان پور

تیری که در مشهد به سنگ خورد

هفته گذشته درگذشت یک وکیل دادگستری در مشهد به گونه‌ای غیرمعمول خبرساز شد. گرچه همه شواهد و حتی دوربین‌های دفتر کار شخصی اش نشان از حمله قلبی داشت، اما پیشینه محکومیت قضایی و دفاعش از محکومان امنیتی، بهانه خوبی به دست دشمنان ایران می‌داد تا پروژه کشته‌سازی جدیدی برای ضربه زدن به کشور درست کنند.

حالا وقت آن بود که فعالان ضدامنیتی و حتی برخی زندانیانی که در مرخصی به‌سر می‌بردند از سراسر کشور جمع شوند تا در کنار جمعیت حاضر در مراسم، ختم آن مرحوم را با شعارهای ساختارشکنانه و بی‌نظمی به حاشیه ببرند و شوکی ایجاد کنند برای جان گرفتن جنازه بی‌جان فتنه.

رسانه‌های ضدایرانی و همه‌اعوان و انصار اسرائیلی و آلبانیایی‌شان پس از فراخوان‌های متعدد و گسترده برای تجمع در سراسر کشور، که آخرینش یک ماه پیش در ۲۵ آبان بود و هیچ واکنشی در کشور نداشت، حالا فرصت را برای شعله‌ور کردن ایران فراهم می‌دیدند تا بنزین اصلاح قیمت بنزینی را هم روی آن بریزند و کشور را مدتی درگیر آشوب کنند.

ممکن است پادوها و نیروهای میدانی شان توهماتی از جنس براندازی داشته باشند و وعده سرنگونی قریب‌الوقوع انقلاب مردم را هر روز تمدید کنند؛ اما قطعاً قوه عاقله‌شان می‌داند که براندازی یک نظام مردمی غیرممکن است. با این عده و عده و این انگیزه‌های فانتزی و رهبران رنگارنگ آویزان به غرب مگر می‌شود در مقابل نظامی برآمده از متن مردم و عمق اعتقاداتشان برآمد و سرمایه اجتماعی انبوه آن را به چالش کشید؟

نهایتش همین است که از هر بهانه‌ای استفاده کنند و گاهی هم مگس‌وار روی زخم‌های ناشی از مشکلات و ناکارآمدی‌ها بنشینند و وقفه‌ای در حرکت مردم ببندازند. کاستی‌ها را که صدر تا ذیل نظام قبول دارند؛ همین سه روز پیش بود که رهبر معظم انقلاب گفتند کمبود زیاد داریم، اما این واقعیت را هم اضافه کردند که کشور در حال پیشرفت است.

تکمله خنده‌دار این ماجرا را بازمانده پهلوی رقم‌زد که از آمریکای بوی کباب استشمام کرده و نطقش برای مردم مشهد باز شده است؛ و توقع دارد مردمی که ۹۰ سال پیش در مقابل پهلوی اول قد بلند کردند تا کلاه سرشان نرود، حالا سر خم کنند تا کلاهشان را بردارند!

مشهدی که جلوتر از همه و با خونش، چهره عریان مدرنیته را روی سنگفرش‌های گوهرشاد نقش کرد، همان موقع قوس‌قلدری پهلوی را هم نزولی ساخت و مبارزات ملی علیه استبداد و استعمار را با پیشران مذهبی به نهضت اسلامی و انقلاب ۵۷ تبدیل کرد. مردم مشهد حتی منتظر پایتخت هم نماندند و انقلابشان را ۴۰روز زودتر به پیروزی رساندند تا دهم دی ماه ۵۷ روز مشهد باشد. همان طور که در دفاع از جمهوریت هم پیشتانز بودند و پیش از حماسه نهم دی ماه ۸۸ چشمان فتنه را در مشهد درآورده بودند. شهر مکاتب معارفی و روشنفکری دینی، شهر کانون نشر حقایق و بحث و انتقاد دینی، شهر ادبیات و مبارزه، شهر شریعتی، مطهری، هاشمی‌نژاد و خامنه‌ای، جایی نیست که بشود به این توهمات رنگ و واقعیت زد.

اما چنین حرکت‌های ایدئایی دشمن نباید ما را از مسائل اصلی‌مان غافل کند. به تعبیر رهبر معظم انقلاب در تحلیل اغتشاشات سال‌های گذشته «مگس روی زخم می‌نشیند؛ زخم را خوب کنید و نگذارید به وجود بیاید. ما اگر مشکل داخلی نداشته باشیم، نه این شبکه‌ها می‌توانند اثر بگذارند و نه آمریکا می‌تواند هیچ غلطی بکند».

خبر

عارف: جایگاه اولی علمی در منطقه دست‌یافتنی است

معاون اول رئیس‌جمهور در دیدار با جمعی از استادان و مدیران دانشگاه‌فرهنگیان گفت: به‌خاطر زحمات شبانه‌روزی دانشگاهیان بود که ما به نقطه‌ای رسیدیم که از ۲۰ سال گذشته مدعی دستیابی به جایگاه‌اولی در منطقه شدیم و این جایگاه همچنان دست‌یافتنی است.
محمدرضا عارف با قدردانی از تلاش‌های استادان و دانشگاهیان در چهار دهه گذشته، افزود: با هر شاخص و معیاری که اقدام‌های اساتید و دانشگاهیان را ارزیابی کنیم، نقش مؤثر آن‌ها در رشد کشور در زمینه علم و فناوری مشخص است به خصوص اگر به امکانات سال‌های اولیه انقلاب در حوزه آموزش عالی توجه کنیم، این نقش سازنده بیشتر نمایان می‌شود. وی در ادامه بیان کرد: نیروی انسانی در برنامه‌های توسعه عامل مهمی است و مزیت کشور ما هم نیروی انسانی است که اساتید نقش مهمی در تربیت این نیروها دارند.

حذف پذیرایی غیرضرور در همایش‌ها راهکار صرفه‌جویی در مصرف آب!

با ابلاغ رسمی «محمدجعفر قائم‌پناه» مجموعه‌ای از اقدام‌های فوری برای مدیریت مصرف آب و انرژی در دستگاه‌های اجرایی اعلام شد.
متن بخشنامه بهینه‌سازی مصرف آب و انرژی که با امضای معاون اجرایی رئیس‌جمهوری به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ شده، به شرح زیر است:
۱. ممنوعیت آبیاری چمن در تمامی فضاهای سبز متعلق به دستگاه‌های دولتی
۲. پرداخت به‌موقع قبوض مصرفی آب و انرژی دستگاه‌های دولتی
۳. ضرورت پرهیز از پذیرایی‌های غیرضروری در همایش‌ها و جلسات اداری مانند سرو میوه، شیرینی، شام و ناهار و استفاده از منابع حاصل از صرفه‌جویی برای اجرای اقدام‌های کاهنده مصرف آب و انرژی.

رئیس مجلس اتیوپی در پاسخ به سفر همتای ایرانی خود، ضمن حضور در تهران با مقام‌های کشورمان به رایزنی پرداخت

دیپلماسی پارلمانی در ایستگاه شاخ آفریقا

هدایت جاوید | سفر رئیس مجلس نمایندگان اتیوپی به ایران که در پاسخ به حضور چند ماه پیش محمدباقر قالیباف در «آدیس‌آبابا» انجام گرفت، از دریچه تلاش جمهوری اسلامی برای توسعه مناسبات به‌ویژه اقتصادی و امنیتی با قاره سیاه قابل توجه است. «تاگسه چافو» و هیئت همراه در چارچوب دیپلماسی پارلمانی به تهران آمده و با مقامات کشورمان به گفت‌وگو و رایزنی پرداخت.

رئیس مجلس در دیدار دوجانبه و همچنین پس از نشست خبری با چافو، روی یک‌نکته‌مهم در مناسبات طرفین دست گذاشت و با بیان اینکه تنش‌های موجود

در شمال آفریقا و غرب آسیا از طراح‌های غرب و رژیم صهیونیستی است، گفت: آن‌ها می‌خواهند

شرایط ناامنی را برای کشورهای مستقل و مسلمان ایجاد کنند. تجزه به سودان یکی از همین توطئه‌ها

بود که مشابه آن را در غزه، سوریه و یمن شاهدیم. در

مقابل کشورهایی که با یکدیگر دوستان، دشمنان و

منافع مشترک دارند، باید در کنار یکدیگر قرار بگیرند

و همکاری کنند. وی با تأکید بر اینکه ایران به دنبال

توسعه روابط با کشورهای آفریقایی به خصوص

منطقه شاخ آفریقااست، ادامه داد: کمیسیون مشترک

اقتصادی میان ایران و اتیوپی در کوتاه‌ترین زمان ممکن

تشکیل شود. تاگسه چافو نیز با بیان اینکه ایران و

اتیوپی دارای تمدنی باستانی و فرهنگ غنی هستند،

عنوان کرد: از آنجایی که دو کشور عضو بریکس

هستیم می‌توانیم از این ظرفیت در حوزه اقتصادی

استفاده کنیم.

■جایگاه راهبردی اتیوپی در سیاست ایران

رئیس قوه مقننه، دی سال گذشته به دعوت همتای اتیوپیایی خود عازم آدیس‌آبابا شد؛ اقدامی که بسیاری آن را در راستای پیگیری اهداف کلان جمهوری اسلامی و نقطه عطفی در روابط طرفین تعریف کردند.

موازی و دستگاه‌هایی شدند که خروجی روشن و شفاف‌ی در عرصه‌های فرهنگی و اجتماعی ندارند. تردیدی نیست که هر اقدامی ولو کوچک برای کاستن از بار سنگین دولت و حذف شاخ و برگ‌های زائد آن مختمن است ولی این اقدام‌ها را از دو بعد می‌توان دید؛ یک بعد به اثر آن بر روان شدن روال تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی در کشور برمی‌گردد و بعد دیگر مسئله، کاستن از هزینه‌های دولت برای مواجهه با ابربحران کسری بودجه است.

از بعد نخست، حتماً حذف شوراهای عالی و نهادهای موازی به روان‌تر شدن چرخ نظام تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی کمک می‌کند. در شرایط فعلی بسیاری از تصمیم‌ها در تعارض منافع بین‌دستگاهی و تردیدهای ناشی از مسئولیت‌پذیری مدیران و دستگاه‌ها معطل می‌ماند. به طور مثال گزارش دیوان محاسبات نشان می‌دهد طی سه سال اخیر از ۳ هزار و ۱۸۰ مورد اموال منقول شناسایی شده دستگاه‌های دولتی، فقط ۱۵۵ مورد مولدسازی شده است. این در حالی است که مولدسازی یکی از عرصه‌های بکر و دارای ظرفیت

اتیوپی با جمعیتی افزون بر ۲۰امیلیون نفر دومین کشور پرجمعیت آفریقا، میزبان سازمان‌های مهم قاره‌ای (با میزبانی از مقر اتحادیه آفریقا به نوعی پایتخت دیپلماسی آفریقا شناخته می‌شود)، عضو پیمان استراتژیک بریکس، پنجمین اقتصاد قاره آفریقا و از جمله اقتصادهای در حال توسعه است. در حالی که کشورمان با توجه به ظرفیت‌های موجود در مقایسه با برخی دولت‌های دیگر مانند ترکیه، چین و حتی عربستان، در آفریقا باز یگری درخوری نداشته و رویدادهای دیپلماتیک اخیر و دید و بازدید رؤسای مجلس ایران و اتیوپی می‌تواند نشان دهنده تغییر در الگوی رفتاری تهران برای رفع این نقیصه باشد. در این پازل اتیوپی در شاخ آفریقا می‌تواند نقشی

گسترده برای کمک به درآمذزایی دولت و کاستن از بار مخرب کسری بودجه است، اما عملکرد آن در هر سال بیش از چند همت نبوده است. مسئله نیز دقیقاً به چرخه‌کندوبروکراسی سنگینی برمی‌گردد که امکان به نتیجه رساندن پروژه مولدسازی را سخت کرده است. بنابراین هر مقدار بتوان با حذف شوراهای عالی و نهادهای موازی، فرایند تصمیم‌سازی را روان‌تر کرد، به توسعه کشور کمک کرده‌ایم.

با این حال برخی، از جمله اقتصاددانان و چهره‌های سیاسی که در نامه به رئیس‌جمهور خواستار حذف بودجه برخی دستگاه‌ها و نهادهای موازی با هدف کاهش کسری بودجه شده بودند، به نظر مسیر نادرستی را در پیش گرفته‌اند و آدرس غلطی می‌دهند. واقعیت این است که لایحه بودجه با پنج پیوست مفصل و جزئیات بودجه دستگاه‌ها و واحدهای تابعه آن‌ها، از جمله اطلاعاتی است که جزئیات آن تا حد زیادی روشن است و اعداد و ارقام آن در اختیار همه قرار می‌گیرد. واضح است که کل بودجه نهادهای فرهنگی موازی بیش از چند ده همت نیست که در

ب. جنبه بین‌المللی؛ اعلام چنین تصمیمی از سوی طالبان ممکن است در شناخت ماهیت حاکمیت آن‌ها برای دیگر کشورهای جهان تا حد زیادی مؤثر باشد. تعهد به عدم هر نوع مداخله دولتی و یا انفرادی در مناقشات منطقه‌ای و بین‌المللی، بیش از همه می‌تواند ماهیت ملی‌گرایانه و فقدان عقاید پان‌اسلامیستی را در حاکمیت امارت اسلامی طالبان بازتاب دهد. این موضوع برای کشورهای همسایه و قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای که دغدغه جدی افراط‌گرایی دارند، اهمیت ویژه‌ای دارد.

به طور نمونه با این تعهد ایران می‌تواند امیدوار باشد که گروه‌های افراط‌گرا و تکفیری نتوانند از مرزهای شرق و جنوب شرقی برای آسیب زدن به امنیت ملی کشور استفاده کنند. البته اینکه تصمیم طالبان در این زمینه تا چه حد صادقانه باشد، سطوح مختلف حاکمیتی و نیروهای طالبان به این اומר تا چه حد پایبندی نشان دهند و در نهایت نفوذ و قدرت اجرایی طالبان برای به کرسی نشاندن این تصمیم‌ها به چه میزان خواهد بود، مسائلی در خور تأمل است.

ج. روابط دوجانبه با پاکستان؛ نشست علما و نتایج

تعیین‌کننده داشته و به عنوان دروازه ورود به قاره سیاه تلقی شود. همچنین گروه بریکس (که هر دو کشور عضو این گروه هستند) به عنوان یکی از مهم‌ترین ائتلاف‌های اقتصادی جهان، بستری مناسب برای تقویت همکاری‌های چندجانبه و فرصت‌های جدید اقتصادی فراهم می‌کند.

به لحاظ امنیتی، مهم‌ترین وجه اهمیت ارتباطی ما با اتیوپی و حتی سودان فروش تسلیحات ایرانی همچون پهپادهاست که در چند سال اخیر در رسانه‌های مختلف مطرح شده است و حتی دولت آبی احمد از اواخر سال ۲۰۲۱ میلادی تا ۲۰۲۳ توانست با استفاده از پهپادهای ارزان و کارآمد شاهد بر شورشیان نیگرای غلبه پیدا کند. اما از آنجایی که انصارالله یمن در چند ماه اخیر در دریای سرخ و تنگه باب‌المندب فعالیت و باز یگیری گسترده‌ای علیه منافع آمریکا و رژیم صهیونیستی داشته، ارتباط با آدیس‌آبابا در آن سوی تنگه باب‌المندب اهمیت زیادی پیدا می‌کند؛ تا جایی که می‌تواند اتیوپی را به بازوی ایران در منطقه شرق آفریقا بدل کند.

■فرصت مهم بریکس

باز یگیری اقتصادی جمهوری اسلامی به ویژه در قاره سیاه در این مقطع بسیار مهم است. کشوری مانند ترکیه توانسته به مرور در حوزه‌های اقتصادی این قاره حضور فعال و چشمگیری داشته باشد، تا آنجایی که ۸۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری کرده است. اماراتی‌ها نیز عملاً پیش‌برنده فعالیت‌های اسرائیلی‌ها در قاره آفریقا هستند. امیرنشین‌های متحده عربی نیز توانسته‌اند با سرمایه‌گذاری ۱۱۰ میلیارد دلاری در قاره سیاه جایگاه خودشان را تثبیت و تقویت کنند.

این در شرایطی است که روابط ایران و اتیوپی پس از انقلاب اسلامی، مستمر، خوب و بدون مشکل بوده است. از سویی حضور دو کشور در یک بلوک اقتصادی همچون بریکس می‌تواند زمینه‌ساز توسعه مناسبات تجاری باشد. نباید از یاد برد که اتیوپی محصور در خشکی است، به همین دلیل رابطه با کشورهایی مانند ایران که از پهنه آبی زیادی برخوردار هستند برای آن‌ها پرمفعت است.

جمهوری اسلامی می‌تواند با توجه به تجربیات خود در زمینه‌فروش تسلیحات، فعالیت‌های اقتصادی- تجاری

را توسعه صنایع خوراک و پوشاک که هزینه کمتر و بازدهی بیشتر و زودتری دارند نیز از جمله راهکارها برای تقویت حضور در آفریقااست. جمهوری اسلامی از اتیوویی قهوه و حبوبات وارد و در عوض صنایع شیمیایی (پتروشیمی و پالایشگاهی) را صادر می‌کند. قیر، گریس، پلی‌اتیلن، سولفات و روغن‌های شیمیایی و دارویی از محصولات صادراتی ایران به آفریقا بوده است. لازم است این مسیر تقویت شود و ما با ترسیم افق روشن باید بتوانیم جایگاه خود را در آفریقا تثبیت و تقویت کنیم. تمام این موارد با شرط حضور توأمان و دیپلماسی فعال اقتصادی وزارت خارجه و حضور پررنگ بخش خصوصی امکان‌پذیر است.

مقایسه با حجم حدود۵ هزار همتی (۵ میلیون میلیارد تومانی) بودجه عمومی دولت، رقم بسیار کمی (کمتر از یک درصد) است. به فرض محال که همه این بودجه حذف و صرفه‌جویی شود (فارغ از اینکه با چند ده هزار نیروی کار این نهاده‌ها نمی‌توان به شیوه حذفی برخورد کرد) مسئله چندانی از کسری بودجه ۴۰۰ همتی دوا نمی‌کند. بسیاری از مردم ممکن است ندانند اما اهل فن می‌دانند که مقاصد اصلی هزینه‌ای دولت در بخش‌هایی نظیر حقوق بازنشستگان و شاغلان در بخش‌های بزرگ نظیر آموزش و پرورش و بهداشت و درمان به گونه‌ای است که همین‌الان در انقباضی‌ترین وضعیت به سر می‌برد و امکان صرفه‌جویی در آن چندان فراهم نیست. در هر حال با نزدیک شدن به فصل بودجه، بحث‌ها درباره دستگاه‌های بودجه‌خوار حتماً بالا خواهد گرفت اما باید مراقب بود بحث‌های سیاسی و غیرکارشناسی و آدرس غلط و دعوای سر میالنی که در نهایت سهم خیلی کمی در بودجه دارند، جای بحث‌های اصلی در بودجه و چالش‌های مهم آن از جمله موضوع انرژی و ارز را نگیرند.

آن با استقبال پاکستان مواجه شد. البته پاکستان دو ملاحظه مهم در این زمینه دارد؛ نخست آنکه در اینجا به صراحت نامی از پاکستان برده نشده و صرفاً کلیت موضوع مورد تأیید قرار گرفته است و دوم آنکه نظر اسلام‌آباد بر ارائه یک تعهد کتبی صریح از جانب طالبان است، نه بیانیه‌شورای علما که جایگاه فرامین و تصمیم‌های آن به لحاظ قانونی شفاف‌سازی نشده و ساختاری نیز برای اجرای فرامین و توصیه‌های آن پیش‌بینی نشده است. اما از همه این‌ها مهم‌تر مسئله خط دیورند و عدم شناسایی رسمی آن از جانب حاکمیت طالبان است. در متن قطعنامه صادر شده در نشست علما، بر عدم انجام عملیات از خاک افغانستان و یا عدم حضور شهروندان افغانستان در هر گونه عملیات فراسرزمینی و در واقع برون‌مرزی تأکید شده است. اما در شرایطی که طالبان و حاکمیت‌های مستقر در افغانستان خط مرزی دیورند را به رسمیت نمی‌شناسند، عملاره‌گریز شرعی و قانونی از این فرمان باز به نظر می‌رسد؛ چرا که با این ملاحظه، آن طرف دیورند هم بخشی از خاک افغانستان و شهروندان آن نیزافغانستانی محسوب می‌شوند.